

Innsats mot tuberkulose i Norge – kort tilbakeblikk og veien fremover

Arne Broch Brantsæter

Infeksjonsmedisinsk avdeling og CBRNE-senteret

Oslo universitetssykehus

Tuberkuloseseminar 07.09.2023

Hvorfor er arbeidet i tuberkulosekomiteen så givende?

- Se sykdommen tuberkulose i et større perspektiv
 - Historisk
 - Samfunnsmedisinsk
 - Globalt
- Smittevern og samspill mellom sykehus og kommunene
- Bidra til nasjonal strategi
- Tverrfaglig samarbeid

Kort tilbakeblikk på arbeid i tuberkulosekomiteen 2013–2021

BCG

- BCG – endringer i vaksinasjonsråd i 2009
 - Ikke økt forekomst i alderskohortene uten BCG
 - Innsnevret indikasjon til helsepersonell og helsefagstudenter
 - Vaksinerings av spedbarn i risikogrupper – flyttet til 6 ukers alder

rapport 2008:12

Utredning om bruk av BCG-vaksine i Norge

 FHI
Folkehelseinstituttet

Evaluering og revisjon av råd om BCG-vaksinasjon gjeldende fra 1/ 6 2018

Notat ved fagdirektør Hanne Nøkleby og overlege Trude Arnesen februar 2018.

Utarbeidet med innspill fra den nasjonale tuberkulosekomiteen.

Latent tuberkulose

- Målretting av screening (test to treat).
 - Høyendemisk land (innskjerpet)
 - Målretting av forebyggende behandling
 - Storskog 2015 – forenkling av screening
- Veileder om profylakse ved bruk av sykdomsmodifiserende antirevmatiske midler (DMARDs)
- Ny kode Z 22.30 latent tuberkulose
- IGRA i stedet for Mantoux + IGRA
- Nye flytskjema
- 12 ukers ukentlig behandling med rifapentin/isonazid

2. utgave

Supplement **smittevern** 7

Forebygging og kontroll av tuberkulose

Behandling med biologiske DMARDs (sykdomsmodifiserende antirevmatiske legemidler) og risiko for tuberkulose

- råd om vurdering, forebygging og behandling

Behandling

- Hjemmebehandling – liberalisering
- Behandlingsanbefalinger
 - Oppdatering av behandling ved HIV
 - Endringer ved resistent tuberkulose
 - Behandlingsavbrudd
- Nye kriterier for oppheving av isolering ved MDR-TB
- Meldeskjema – presisering av diagnosegrunnlag ved start av behandling + HIV-status
- Refusjon av utgifter til forbruksmateriale (§ 5-14) og legemidler (§ 2) benyttet ved bivirkninger

Sendes til MSIS, Folkehelseinstituttet, Postboks 222 Skøyen, 0213 Oslo
Kopi sendes til tuberkulosekoordinator, kommuneoverlegen og ev. bydelsoverlegen der pasienten bor
Lagres i pasientens journal

Unntatt offentlighet etter offentleglova § 13

MSIS-melding om: Tuberkulosesykdom
 Forebyggende behandling for latent tuberkulose

Personopplysninger

Etternavn

Fornavn

Fødselsnummer Evt. D-nummer/DUF.nr.

Adresse

Mann Kvinne Yrke

Arbeidsplass/skole/barnehage

Bokommune/bydel Fødeland

Mors fødeland Fars fødeland

For utenlandsfødte

Dato for ankomst til Norge Dag Md. År

Botid i Norge

Grunnlag for oppstart av behandling
Hvis flere mate ialer er undersøkt med samme metode, før inn kun positivt svar. Bruk evt. fritekstfeltet.

	Pos	Neg	Ikke undersøkt	Prevmateriale/funn, evt. "inkonklusiv", "usikker" el. "avventer"
IGRA (QFT/T-spot)	☐	☐	☐	titer <input type="text"/>
Mantoux-test	☐	☐	☐	mm <input type="text"/>
Mikroskopi luftveismat.	☐	☐	☐	funn <input type="text"/>
Direkte PCR	☐	☐	☐	mat. <input type="text"/>
Dyrking	☐	☐	☐	mat. <input type="text"/>
Histologi	☐	☐	☐	mat. <input type="text"/>
CT	☐	☐	☐	funn <input type="text"/>
Lungerøntgen	☐	☐	☐	funn <input type="text"/>
TB-symptomer	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Sikker eksponering	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Hiv-status	☐	☐	☐	<input type="text"/>

Annen immunsekkelse

Annet

BCG-vaksinert

Ja Nei Ukjent

(Hvis arr eller dokumentasjon krysses av som "Ja")

Annet

- Annen oppdatering i Tuberkuloseveilederen (HIV m.m.)
 - standardisering av lungertg.-svar
 - sputum
 - Krav til kvalitet
 - To negative mikro eller én neg. PCR for å oppheve isolering ved mistanke
 - DOT – alternativer
 - Mindre om NTM
- Nasjonale tuberkulosekonferanser
- Tuberkulose i koronaens tid

Utfordringer og muligheter fremover

- Hvem skal ta ansvar for nasjonale behandlingsanbefalinger?
- Er tuberkulose en så veldig spesiell sykdom da?
 - DOT for alle for fall? I enda større grad persontilpasset?
- Vil vi treffe med råd om screening og behandling av latent TB?
- Behov for nye behandlingsanbefalinger?
- Økende forekomst MDR- og XDR-TB?
- Økende resistens mot nye midler?
- Hva vil migrasjon og klimaendringer bety for forekomst av tuberkulose?
- Forbedring i diagnostikk, medikamenter og behandlingsløp

Takk for oppmerksomheten, og spesiell takk til
Einar Heldal for mangeårig innsats mot tuberkulose!